Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN MÄÄRÄYS (kymmenes jaosto)

1 päivänä helmikuuta 2017 [1]

Muutoksenhaku — Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 181 artikla — Vahingonkorvauskanne — Asiakirja Kroatian tasavallan liittymisestä Euroopan unioniin — Oikeuslaitoksen uudistamista koskevaan strategiaan liittyvät sitoumukset — Julkisen ulosottomiehen viran perustaminen ja sitä seurannut kyseisen viran lakkauttaminen — Julkisiksi ulosottomiehiksi nimitettyjen henkilöiden kärsimä vahinko — Virheetön seuranta, jonka Euroopan komissio on kohdistanut Kroatian tasavallan antamiin sitoumuksiin — Kanteen hylkääminen — Valitus, jonka tutkittavaksi ottamisen edellytykset selvästi puuttuvat

Asiassa C-241/16 P,

jossa on kyse Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 56 artiklaan perustuvasta valituksesta, joka on pantu vireille 26.4.2016,

Darko Graf, kotipaikka Zagreb (Kroatia), edustajanaan L. Duvnjak, odvjetnik,

valittajana,

ja jossa muuna osapuolena on

Euroopan komissio, asiamiehinään S. Ječmenica ja G. Wils, prosessiosoite Luxemburgissa,

vastaajana ensimmäisessä oikeusasteessa,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (kymmenes jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja M. Berger (esittelevä tuomari) sekä tuomarit A. Borg Barthet ja E. Levits,

julkisasiamies: Y. Bot,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian perustellulla määräyksellä unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 181 artiklan mukaisesti,

on antanut seuraavan

1 — Oikeudenkäyntikieli: kroaatti.

määräyksen

1 Darko Graf vaatii valituksellaan unionin tuomioistuinta kumoamaan unionin yleisen tuomioistuimen 26.2.2016 antaman tuomion Vidmar ym. v. komissio (T-507/14, ei julkaistu, EU:T:2016:106; jäljempänä valituksenalainen tuomio), jolla unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi hänen kanteensa, jolla vaadittiin korvausta vahingosta, jota valittaja väitti kärsineensä sen takia, että Euroopan komissio toimi virheellisesti seuratessaan niiden sitoumusten täyttämistä, joihin Kroatian tasavalta on sitoutunut liittyessään Euroopan unioniin.

I **Unionin oikeus**

2 Kroatian tasavallan liittymisehdoista sekä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen, Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen mukautuksista tehdyn asiakirjan (EUVL 2012, L 112, s. 21; jäljempänä liittymisasiakirja), joka on liitetty Euroopan unionin jäsenvaltioiden ja Kroatian tasavallan väliseen sopimukseen Kroatian tasavallan liittymisestä Euroopan unioniin (EUVL 2012, L 112, s. 10; jäljempänä liittymissopimus), 36 artiklassa määrätään seuraavaa:

”1. Komissio seuraa tiiviisti kaikkia Kroatian liittymisneuvotteluissa antamia sitoumuksia, mukaan lukien ne, jotka on täytettävä ennen liittymispäivää tai viimeistään liittymispäivänä. Komission toteuttama seuranta muodostuu säännöllisesti ajan tasalle saatettavista seurantataulukoista, Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Kroatian tasavallan välisen vakautus- ja assosiaatiosopimuksen – – mukaisesta vuoropuhelusta, vertaisarvioinneista, liittymistä edeltävästä talousohjelmasta, julkista taloutta koskevista ilmoituksista ja tarvittaessa Kroatian viranomaisille lähetettävistä varhaisvaroituskirjeistä. Komissio esittää syksyllä 2011 Euroopan parlamentille ja neuvostolle edistymistä koskevan kertomuksen. Syksyllä 2012 se esittää Euroopan parlamentille ja neuvostolle kattavan seurantakertomuksen. Koko seurantaprosessin ajan komissio käyttää hyväkseen myös jäsenvaltioiden palautetta ja ottaa tarvittaessa huomioon kansainvälisten ja kansalaisyhteiskunnan järjestöjen palautteen.

Komission seurannassa keskitytään erityisesti sitoumuksiin, jotka Kroatia on tehnyt oikeuslaitoksen ja perusoikeuksien alalla (liite VII), mukaan luettuna tulosten edelleen saavuttaminen oikeuslaitoksen uudistamisen ja tehokkuuden, sotarikosten puolueettoman käsittelyn ja korruption torjunnan osalta.

– –

Komissio esittää Kroatian näiden alojen osalta antamista sitoumuksista puolivuosittaiset arvioinnit Kroatian liittymiseen saakka erottamattomana osana säännöllisiä seurantataulukoitaan ja kertomuksiaan.

2. Neuvosto voi määräenemmistöllä komission ehdotuksesta toteuttaa kaikki tarvittavat toimenpiteet, jos seurantaprosessin aikana todetaan huolta aiheuttavia kysymyksiä. – –”

3 Liittymisasiakirjan liitteen VII otsikkona on ”Kroatian tasavallan liittymisneuvotteluissa antamat erityiset sitoumukset (joihin viitataan liittymisasiakirjan 36 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa)”, ja kyseisessä liitteessä olevan sitoumuksen nro 1 mukaan ”Kroatia jatkaa oikeuslaitoksen uudistamista koskevan strategian ja toimintasuunnitelman tosiasiallista täytäntöönpanoa”.

4 Liittymisasiakirjan 36 artiklaa sovelletaan liittymissopimuksen 3 artiklan 5 kohdan mukaan mainitun sopimuksen allekirjoittamisesta eli 9.12.2011 alkaen.

II **Asian tausta**

5 Asian taustalla olevat seikat on esitetty valituksenalaisen tuomion 4–33 kohdassa, ja ne voidaan tiivistetysti esittää seuraavaksi esitettävällä tavalla.

6 Osana valmisteluja, jotka koskivat Kroatian tasavallan liittymistä unioniin, aloitettiin 30.6.2010 neuvottelut, jotka koskivat liittymisneuvottelujen 23 lukua, jonka otsikko oli ”Oikeuslaitos ja perusoikeudet”.

7 Oikeuslaitoksen uudistamista koskevan toimintasuunnitelman, johon sisältyi muun muassa ”julkisten ulosottomiesten” (”javni ovršitelj”) viran perustaminen, perusteella Kroatian parlamentti antoi 23.11.2010 pakkotäytäntöönpanosta annetun lain (Ovršni zakon) ja julkisista ulosottomiehistä annetun lain (Zakon o javnim ovršiteljima), joilla luotiin uusi tuomioistuinratkaisujen täytäntöönpanoa koskeva järjestelmä. Useiden julkisista ulosottomiehistä annetun lain säännösten voimaantuloajankohdaksi vahvistettiin kuitenkin myöhempi ajankohta. Kroatian parlamentti vahvisti myös 15.12.2010 oikeuslaitoksen uudistamista koskevan strategian ajanjaksolle 2011–2015 (jäljempänä vuosien 2011–2015 oikeuslaitoksen uudistamisstrategia), johon sisältyi muun muassa se, että tuomioistuinratkaisujen pakkotäytäntöönpano oli tarkoitus siirtää tuomioistuimilta julkisille ulosottomiehille.

8 Julkinen hakuilmoitus, jolla haettiin ehdokkaita, joiden joukosta Kroatian oikeusministeriö nimittäisi julkiset ulosottomiehet, julkaistiin 19.8.2011, minkä jälkeen Graf, joka läpäisi kyseisen valintamenettelyn, nimitettiin julkiseksi ulosottomieheksi ja sai luvan aloittaa toimintansa harjoittamisen.

9 Unionin jäsenvaltioiden ja Kroatian tasavallan liittymissopimus, jonka Kroatian tasavalta ratifioi vuoden 2012 tammikuussa, julkaistiin Euroopan unionin virallisessa lehdessä 24.4.2012. Liittymissopimukseen liitetyn liittymisasiakirjan 36 artiklassa määrätään, että komissio seuraa kaikkia Kroatian tasavallan liittymisneuvotteluissa antamia sitoumuksia.

10 Kroatian parlamentti päätti 22.12.2011 lykätä pakkotäytäntöönpanosta annetun lain ja julkisista ulosottomiehistä annetun lain täytäntöönpanoa. Kroatian viranomaiset toimittivat vuoden 2012 toukokuussa komissiolle selityksiä, jotka koskivat tuomioistuinratkaisujen täytäntöönpanojärjestelmän uudistusta ja siihen liittyviä lakiesityksiä. Julkisista ulosottomiehistä annetun lain voimaantuloa lykättiin uudelleen 21.6.2012. Lopulta julkisista ulosottomiehistä annettu laki kumottiin 28.9.2012 annetulla lailla, ja kyseinen ammatti lakkautettiin 15.10.2012 alkaen.

11 Komissio totesi 26.3.2013 päivätyssä kertomuksessaan, että Kroatian tasavalta oli antanut uutta tuomioiden täytäntöönpanoa koskevaa lainsäädäntöä varmistaakseen tuomioistuinratkaisujen täytäntöönpanon ja vähentääkseen tuomioiden täytäntöönpanoon liittyvää asiaruuhkaa. Euroopan unionin neuvosto tervehti 22.4.2013 komission kyseistä seurantakertomusta tyydytyksellä.

12 Kroatian tasavallasta tuli unionin jäsen 1.7.2013.

III **Oikeudenkäyntimenettely unionin yleisessä tuomioistuimessa ja valituksenalainen tuomio**

13 Graf sekä Vedran Vidmar, Saša Čaldarević, Irena Glogovšek, Gordana Grancarić, Martina Grgec, Ines Grubišić, Sunčica Horvat Peris, Zlatko Ilak, Mirjana Jelavić, Romuald Kantoci, Svjetlana Klobučar, Ivan Kobaš, Tihana Kušeta Šerić, Damir Lemaić, Željko Ljubičić, Gordana Mahovac, Martina Majcen, Višnja Merdžo, Tomislav Perić, Darko Radić ja Damjan Saridžić nostivat kannekirjelmällä, joka toimitettiin unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 1.7.2014, kanteen, jossa unionin yleistä tuomioistuinta vaadittiin velvoittamaan komissio korvaamaan heille vahingot, jotka he väittivät kärsineensä ja joiden määräksi arvioitiin 600 000 euroa kunkin valittajan osalta vuotta kohden, viivästyskorkoineen.

14 Unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi valituksenalaisella tuomiolla kanteen perusteettomana.

IV **Asianosaisten vaatimukset**

15 Valittaja vaatii valituksessaan unionin tuomioistuinta

— ensisijaisesti kumoamaan valituksenalaisen tuomion ja hyväksymään hänen unionin yleisessä tuomioistuimessa esittämänsä vaatimukset

— toissijaisesti kumoamaan valituksenalaisen tuomion ja palauttamaan asian unionin yleiseen tuomioistuimeen

— joka tapauksessa velvoittamaan komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

16 Komissio vaatii unionin tuomioistuinta

— ensisijaisesti jättämään valituksen tutkimatta sillä perusteella, että sen tutkittavaksi ottamisen edellytykset selvästi puuttuvat

— toissijaisesti hylkäämään valituksen selvästi perusteettomana

— velvoittamaan valittajat korvaamaan valituksesta aiheutuvat oikeudenkäyntikulut.

V **Valituksen käsittely**

17 Valittaja vetoaa valituksessaan kahteen valitusperusteeseen, joista ensimmäinen perustuu unionin oikeuden rikkomiseen ja toinen hänen etujensa vastaisiin oikeudenkäyntivirheisiin.

18 Työjärjestyksen 181 artiklassa määrätään, että jos valituksen tutkittavaksi ottamisen edellytykset selvästi puuttuvat kokonaan tai osaksi taikka valitus on kokonaan tai osaksi selvästi perusteeton, unionin tuomioistuin voi esittelevän tuomarin ehdotuksesta julkisasiamiestä kuultuaan milloin tahansa perustellulla määräyksellä jättää sen tutkimatta tai hylätä sen kokonaan tai osaksi suullista käsittelyä aloittamatta.

19 Nyt käsiteltävässä asiassa on aiheellista hyödyntää tätä mahdollisuutta.

A **Ensimmäinen valitusperuste, joka koskee unionin oikeuden rikkomista**

20 Ensimmäisen valitusperusteensa osalta valittaja väittää, että – toisin kuin unionin yleinen tuomioistuin on katsonut valituksenalaisen tuomion 47–52 kohdassa – liittymisasiakirjan 36 artiklassa, luettuna yhdessä liittymisasiakirjan liitteen VII kanssa, määrätään nimenomaisista Kroatian tasavaltaa sitovista sitoumuksista, joiden täyttämättä jättäminen on merkinnyt sitä, että komissiolle on syntynyt velvollisuus toimia kyseisen artiklan 2 kohdassa määrätyllä tavalla. Unionin yleinen tuomioistuin on näin ollen valittajan mukaan virheellisesti katsonut yhtäältä, ettei komission voida nyt käsiteltävässä asiassa katsoa loukanneen luottamuksensuojan periaatetta, ja toisaalta, ettei mainittu toimielin ole rikkonut SEU 17 artiklaa.

21 Tästä on palautettava mieleen, että unionin yleinen tuomioistuin on valituksenalaisen tuomion 47–49 kohdassa katsonut, ettei sitoumuksella nro 1, jonka mukaan Kroatian tasavalta jatkaisi oikeuslaitoksen uudistamista koskevan strategian ja toimintasuunnitelman tosiasiallista täytäntöönpanoa, tarkoitettu nimenomaista oikeuslaitoksen uudistamista koskevaa strategiaa ja nimenomaista toimintasuunnitelmaa. Kyseiseen sitoumukseen sisältyvät yleisluonteiset maininnat

selittyvät unionin yleisen tuomioistuimen mukaan sillä, että ajanjaksolle, joka sijoittui liittymisasiakirjan allekirjoittamisen ja tosiasiallisen liittymisajankohdan välille, ja erityisesti kyseisenä ajanjaksona toteutetulle liittymisneuvotteluissa annettuja sitoumuksia koskevalle seurannalle oli leimallista säännöllinen yhteydenpito unionin viranomaisten ja liittyvän valtion viranomaisten välillä. Unionin yleisen tuomioistuimen mukaan tämä yhteydenpito merkitsi välttämättä puolin ja toisin tehtyjä mukautuksia.

22 Unionin yleinen tuomioistuin on lisäksi valituksenalaisen tuomion 50–52 kohdassa todennut erityisesti, ettei liittymisasiakirjan liitteessä VII mainituilla uudistusstrategialla ja toimintasuunnitelmalla viitattu yksinomaan vuosien 2011–2015 oikeuslaitoksen uudistusstrategiaan ja oikeuslaitoksen uudistamista koskevaan toimintasuunnitelmaan, koska kyseisessä suunnitelmassa vahvistettiin olennaisilta osin lyhyen tähtäimen tavoitteita, jotka oli toteutettava vuoden 2010 kuluessa, ja koska kyseisen suunnitelman jatkeeksi oli näin ollen välttämättä laadittava uusi suunnitelma, joka olisi voimassa tosiasialliseen liittymisajankohtaan saakka, ja ettei sitoumuksesta nro 1 seurannut siten minkäänlaista Kroatian viranomaisiin kohdistuvaa velvollisuutta perustaa julkisen ulosottomiehen virka.

23 Unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan valituksessa on ilmoitettava täsmällisesti sekä se, miltä kaikilta osin tuomion kumoamista vaaditaan, että ne oikeudelliset perusteet ja perustelut, joihin erityisesti halutaan vedota tämän vaatimuksen tueksi (ks. mm. tuomio 5.3.2015, Ezz ym. v. neuvosto, C-220/14 P, EU:C:2015:147, 111 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Näitä vaatimuksia ei täytä valitusperuste, joka ei sisällä mitään oikeudellista perustelua, jolla pyrittäisiin osoittamaan, millä tavalla unionin yleinen tuomioistuin on tehnyt oikeudellisen virheen, ja joka Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännössä ja unionin tuomioistuimen työjärjestyksessä asetettujen vaatimusten vastaisesti koostuu pelkästä pyynnöstä tutkia uudelleen ensimmäisessä oikeusasteessa esitetty kanne (ks. vastaavasti tuomio 13.9.2007, Il Ponte Finanziaria v. SMHV, C-234/06 P, EU:C:2007:514, 45 ja 46 kohta).

24 SEUT 256 artiklan 1 kohdan toisesta alakohdasta ja Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 58 artiklan ensimmäisestä kohdasta seuraa lisäksi, että ainoastaan unionin yleinen tuomioistuin on toimivaltainen yhtäältä määrittämään ratkaisun perustaksi asetettavan tosiseikaston, lukuun ottamatta sellaisia tapauksia, joissa määritetyn tosiseikaston paikkansapitämättömyys käy ilmi unionin yleiselle tuomioistuimelle toimitetusta aineistosta, ja toisaalta arvioimaan tätä tosiseikastoa. Kun unionin yleinen tuomioistuin on määrittänyt asian tosiseikaston tai arvioinut sitä, unionin tuomioistuin on SEUT 256 artiklan nojalla toimivaltainen harjoittamaan tämän tosiseikaston oikeudelliseen luonnehdintaan ja unionin yleisen tuomioistuimen sen pohjalta tekemiin oikeudellisiin päätelmiin kohdistuvaa valvontaa (ks. mm. määräys 6.10.2015, Cap Actions SNCM v. komissio, C-418/15 P(I), EU:C:2015:671, 24 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

25 Nyt käsiteltävän valitusperusteen osalta on todettava yhtäältä, ettei valittaja esitä mitään oikeudellista perustelua, jolla pyrittäisiin osoittamaan, millä tavalla unionin yleinen tuomioistuin on tehnyt oikeudellisen virheen. Hän nimittäin tyytyy riitauttamaan kokonaisuudessaan sen, että valituksenalaisen tuomion 47–52 kohdan sisältö olisi perusteltu, ja tyytyy lisäksi suureksi osaksi toistamaan unionin yleisessä tuomioistuimessa esittämänsä väitteet. Sama koskee komission väitettyä SEU 17 artiklan rikkomista, jonka osalta unionin yleinen tuomioistuin on kyseisen tuomion 68 kohdassa katsonut – valittajan mukaan virheellisesti –, ettei tällaista rikkomista ollut tapahtunut. Hän ei kuitenkaan esitä mitään konkreettista perustelua, jolla pyrittäisiin osoittamaan, minkä virheen unionin yleinen tuomioistuin on valituksenalaisen tuomion mainituissa kohdissa tehnyt.

26 Toisaalta on todettava, että siltä osin kuin valittaja pyrkii erityisesti valituskirjelmänsä 8–15 kohdassa osoittamaan, että hän on saanut komissiolta täsmällisiä, ehdottomia ja yhtäpitäviä vakuutteluja siitä, että julkiset ulosottomiehet aloittaisivat tehtävissään 1.1.2012, hän pyrkii kyseenalaistamaan unionin yleisen tuomioistuimen tältä osin tekemän tosiseikkojen arvioinnin. Valittaja ei kuitenkaan väitteidensä tueksi vetoa siihen, että unionin yleinen tuomioistuin olisi ottanut kyseiset tosiseikat huomioon

vääristyneellä tavalla. Hän ei ainakaan missään tapauksessa täsmennä, mitä täsmällisiä seikkoja unionin yleinen tuomioistuin olisi ottanut vääristyneellä tavalla huomioon tai miten se olisi ne ottanut vääristyneellä tavalla huomioon.

27 Ensimmäinen valitusperuste on näin ollen jätettävä tutkimatta, koska sen tutkittavaksi ottamisen edellytykset selvästi puuttuvat.

B **Toinen valitusperuste, joka koskee valittajan etujen vastaisia oikeudenkäyntivirheitä**

28 Toisesta valitusperusteesta, joka on hyvin yleispiirteisesti esitetty valituskirjelmän 1 kohdassa, on todettava, ettei se sisällä yhtään perustelua, jolla pyrittäisiin osoittamaan, että unionin yleinen tuomioistuin olisi tehnyt jonkin oikeudenkäyntivirheen, eikä näin ollen selvästikään täytä vaatimuksia, joista määrätään työjärjestyksen 168 artiklan 1 kohdan d alakohdassa ja 169 artiklan 2 kohdassa. Kyseinen valitusperuste on näin ollen jätettävä tutkimatta, koska sen tutkittavaksi ottamisen edellytykset selvästi puuttuvat.

29 Koska kummankin valitusperusteen tutkittavaksi ottamisen edellytykset selvästi puuttuvat, valitus kokonaisuudessaan on jätettävä tutkimatta.

VI Oikeudenkäyntikulut

30 Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 138 artiklan 1 kohdan, jota sovelletaan työjärjestyksen 184 artiklan 1 kohdan nojalla valituksen käsittelyyn, mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska komissio on vaatinut valittajan velvoittamista korvaamaan oikeudenkäyntikulut ja koska valittaja on hävinnyt asian, hänet on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (kymmenes jaosto) on määrännyt seuraavaa:

1) Valitus jätetään tutkimatta.

2) Darko Graf velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Allekirjoitukset